

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-
економічною безпекою**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
«ОБЛІК, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗВІТНІСТЬ
У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ»
9-10 травня 2024 року**

м. Дніпро

УДК 657.6.221

Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 9-10 травня 2024 р. – Дніпро : факультет обліку і фінансів, 2024. – 139 с.

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками: «Бухгалтерський облік як інформаційне джерело контролю, аналізу та управління». «Сучасний стан та перспективи розвитку системи оподаткування підприємств». «Стан та перспективи інституту аудиту в Україні». «Управління фінансово-економічною безпекою підприємств». «Інноваційні технології підготовки та перепідготовки фахівців з обліку, аудиту й оподаткування». «Проблеми викладання обліково-аналітичних, фінансових та контрольних дисциплін у закладах освіти».

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори. Редакція не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Оригінал-макет підготовлений кафедрою обліку, оподаткування та фінансово-економічною безпекою на факультеті обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Комп'ютерне верстання: Одношевна О.О.

Зареєстровано в УкрІНТЕІ. Посвідчення № 437 від 24 жовтня 2023 року.

© Факультет обліку і фінансів
Дніпровського державного аграрно-
економічного університету, 2024

3. Ramchandra Sharad Mangrulkar, Pallavi Vijay Chavan «Blockchain Essentials: Core Concepts and Implementations» Apress 2024, 284 ст.

4. What is Blockchain Technology? A Step-by-Step Guide For Beginners (2020), available at: <https://blockgeeks.com/guides/what-is-blockchain-technology>.

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ МОНІТОРИНГУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Міньковська А.В., к.е.н, доцент

Дорошенко Ю.В., МЗУФЕБ-1-23

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сучасний стан розвитку економіки України характеризується високим динамізмом змін навколишнього середовища, що обумовлює підвищені ризики для ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств. В даний час, коли конкуренція на світових ринках посилюється, вітчизняний бізнес гостро потребує наявності оперативної та релевантної інформації, яку можна отримати шляхом ефективного моніторингу.

Нестабільність сучасного стану розвитку економіки України, ускладнення економічних зв'язків, поява нових небезпечних загроз змушують підприємства проводити постійний аналіз динаміки розвитку, слідкувати за сучасними ключовими економічними тенденціями, забезпечувати економічну безпеку підприємства. Забезпечення економічної безпеки сільськогосподарського підприємства - це безперервний процес, який повинен супроводжуватися відповідною оперативною інформаційною підтримкою. Зібрана інформація швидко застаріває і втрачає практичну цінність під час прийняття управлінських рішень. Саме моніторинг забезпечує актуальність і своєчасність отримання достовірної інформації, що безпосередньо впливає на ефективну роботу служби безпеки.

Функціональну основу комплексної системи забезпечення економічної безпеки сільськогосподарської організації становить моніторинг, мета якого - виявлення та відстеження загроз та своєчасне вжиття заходів щодо їх мінімізації. За таких умов особливої актуальності набуває впровадження ефективної комплексної системи моніторингу на підприємстві, однією зі складових якої є економічний моніторинг діяльності підприємства.

У сучасній науці поняття «моніторинг» використовується майже у всіх сферах людської діяльності і являє собою складне явище, для якого немає точного однозначного тлумачення цього поняття.

За одними версіями поняття «моніторинг» прийшло з англійської мови від слова monitoring (контроль, спостереження) та має два значення:

1) постійне спостереження за будь-яким процесом, з метою виявлення його відповідності бажаному результату або первісним припущенням;

2) спостереження, оцінка і прогноз стану навколишнього середовища у зв'язку з господарською діяльністю людини.

Поява першого визначення цього поняття пов'язують зі Стокгольмською

конференцією ООН з навколишнього середовища, саме тоді експертами спеціальної комісії СКОПА (Науковим комітетом з проблем навколишнього середовища) поняття «моніторинг» було введено в науковий обіг.

За іншими версіями, до яких схильні більшість словників Інтернету, поняття «моніторинг» походить від латинського слова *monitor* (застережливий) і означає спеціально організоване, систематичне спостереження за станом об'єктів з метою їх оцінки, контролю або прогнозу.

В роботі І.В.Жужкова «Моніторинг: визначення, співвідношення з категоріями спостереження і управління» автор наводить понад 20 визначень поняття «моніторинг». При цьому в основній масі визначень, наведених автором у своїй роботі, обов'язковим елементом моніторингу, як і в наведених раніше визначеннях, виділяється спостереження [1].

Однак спостереження не завжди є обов'язковим елементом моніторингу.

Т.Г.Бень зазначає, що фінансовий моніторинг підприємства здійснюється для оперативної діагностики, яка також дає можливість своєчасно сигналізувати про негативні тенденції змін в діяльності підприємства [2].

Сутнісні характеристики, які є принципами пізнання світу - розвиток і цілісність, диференціація і інтеграція - лежать в основі технології моніторингу і роблять цю технологію універсальною для дослідження будь-яких об'єктів навколишньої дійсності.

З точки зору методології, моніторинг - це універсальний тип розумової діяльності, байдужий до предметного змісту і наукової діяльності.

Моніторинг багатолікий і всеосяжний, він втілює цілу систему базових знань, способів аналізу і обробки отриманої інформації з метою створення прогнозів, необхідних для управління будь-якого рівня.

Якщо розглядати моніторинг як сукупність процедур, то його можна трактувати як безперервний процес збору й аналізу інформації, яка дозволяє уповноваженим органам, зацікавленим особам і установам приймати необхідні рішення, які слугуватимуть підвищенню ефективності та результативності діяльності об'єкта.

На нашу думку, вивчивши наукові праці провідних дослідників, суть моніторингу можна представити наступним чином (рис.1).

Аналіз визначень моніторингу допомагає виокремити основні складові цього процесу, які забезпечують своєчасне попередження несприятливої ситуації.

Ми схильні вважати, що моніторинг економічної безпеки сільськогосподарського підприємства являє собою динамічну систему з гнучкою інфраструктурою, яка забезпечує збір та обробку інформації і допомагає виконувати постійне спостереження та аналіз основних показників економічної діяльності підприємства з метою оцінки, контролю та прогнозування його економічного стану. Моніторинг дозволяє підприємству пристосовуватись до зміни навколишнього середовища та успішно виживати в умовах конкуренції.

У моніторингу економічної безпеки підприємства величезна кількість завдань, які визначаються цілями проведення досліджень. Серед основних

виділяють:

- встановлення факторів, що визначають поточний фінансовий стан;
- оцінка ефективності й повноти реалізації законів та інших нормативних правових актів соціально-економічних і фінансових проблем;
- відстеження змін значень базисних фінансових показників;
- об'єктивна і комплексна оцінка товарно-матеріальних запасів і їх якості, а також моніторинг нематеріальної ліквідності підприємства, аналіз ефективності використання наявних коштів і реалізації попередніх рішень;
- уточнення відомостей щодо стану капіталу на поточний момент функціонування компанії, визначення внутрішніх резервів і розробка програми по їх впровадженню в функціонал фірми;
- прогнозування тенденцій зміни фінансового становища фірми, оцінка потенціалу самої організації і її колективу на всіх управлінських рівнях;
- розроблення та надання пропозицій щодо комплексу заходів, спрямованих на усунення негативних тенденцій і явищ, які впливають на діяльність підприємства.

Рис. 1 Суть моніторингу відповідно до провідних наукових досліджень

Моніторинг економічної безпеки сільськогосподарського підприємства переслідує основні цілі:

- оцінка стану виробничої системи підприємства;
- виявлення негативних процесів і тенденцій розвитку виробничого потенціалу;
- встановлення причин, характеру, джерел, інтенсивності впливу

негативних факторів на потенціал виробничої системи;

- прогнозування можливих наслідків впливу негативних факторів не тільки на потенціал виробництва, але і на області діяльності, які цей потенціал забезпечує продукцією або послугами;

- контроль за станом загроз економічної безпеки;

- системний аналіз ситуації, що склалася;

- розроблення рекомендацій та заходів для ліквідації загроз підприємства.

На нашу думку, одна з важливих цілей моніторингу економічної безпеки сільськогосподарського підприємства, на яку також варто звернути увагу - це діагностика його стану за допомогою системи показників, що враховують галузеві особливості, які є найбільш характерними для даного підприємства, мають для нього важливе стратегічне значення та відповідають вимогам його економічної безпеки. Система критеріїв і показників фактичного стану складається підприємствами самостійно, але з урахуванням конкретних умов роботи, розробки економічної політики, що включає механізми обліку факторів, які впливають на стан економічної безпеки та напряму діяльності підприємства з визначеної стратегії. Крім того, важливим у практичному плані є завдання визначення рівнів контролю за забезпеченням економічної безпеки. Система моніторингу економічної безпеки в державній ланці повинна складатися з двох рівнів - державного та регіонального.

Отже, для забезпечення управління об'єктивною і достовірною інформацією щодо регулювання економічної безпеки сільськогосподарського підприємства необхідно проводити моніторинг безпеки, і безпосередньо факторів впливу на нього, які визначаються системою контролю та спостереження за станом економічних показників з метою формування варіантів для подальшого розвитку, більш ефективного забезпечення економічної безпеки в цілому.

Література:

1. Жмуденко В.О. Моніторинг та контроль за станом економічної безпеки аграрної сфери як функції стратегічного управління. *Агросвіт*. 2019. №21. С. 25-30.

2. Бень, Т.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. *Фінанси України*. 2022. № 6. С. 53-60.

ФАКТОРИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

*Дурденко Ю., здобувач вищої освіти, гр.МгУФЕБ-23
Науковий керівник: Васильєва Л.М. доктор наук з державного
управління, професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Економічна безпека підприємства - це здатність підприємства виконувати свої функції та досягати своїх цілей в умовах економічних загроз та негативних впливів зовнішнього середовища, забезпечуючи стійкість до внутрішніх і

<i>Снігур А.Д.</i>	
Порівняльна характеристика оподаткування прибутку підприємств в Україні та Канаді	75
<i>Таратута Л.</i>	
Особливості вибору і розрахунку чистої рентабельності витрат для цілей вимог податкового кодексу України за принципом «витягнутої руки»	77
<i>Чернишенко Д.</i>	
Система оподаткування місцевими податками і зборами в зарубіжних країнах	80

82

СЕКЦІЯ 3

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНСТИТУТУ АУДИТУ В УКРАЇНІ 82

Рубайко Є.А.

Роль аудиту звітності сталого розвитку 82

86

СЕКЦІЯ 4

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ 86

Атамас О.П.

Система управління інформаційною складовою в контексті фінансово-економічної безпеки підприємства 86

Аберніхіна І.Г., Аберніхін І.О.

Інформаційна система страхової компанії, її функціональні задачі 88

Васільєва Л.М.

Інтеграція процесів стратегічного управління підприємством та стратегічного управління інноваційним розвитком 91

Вітер В.А.

Роль технологій блокчейну в забезпеченні захисту фінансової інформації 93

Міньковська А.В.

Економічна сутність моніторингу економічної безпеки підприємств 95

Дурденко Ю.

Фактори економічної безпеки підприємства 98

Киричок В.О., Іванова Д.С.

Оцінка ефективності моделей прогнозування в бізнес-аналітиці 100

Кравченко М.В.

Значення територіально-виробничих систем як складової економічної безпеки аграрного сектора України 102